

I Uge er det sket, at et Medlem af Skolekommissionen slet ikke har holdt det for Umagen værd selv at overbevise sig om, hvad Privatskolen; som staar under hans Opsyn, præsterer. Han siger offentlig: Jeg vil ikke den tyske Skole, og derfor afgiver han det Skøn, at den ikke kommer paa Højde med de andre Skoler og ikke præsterer, hvad den skulde. Det har han udtalt uden selv at overbevise sig derom, og han har faaet andre til, efter at de først har afgivet et andet Skøn, at slutte sig til ham. Saa er der blevet sendt Skolefagmænd derhen, der har haft et væsentlig andet Syn paa Sagen. Men Skolekommissionen raader jo, Skolekommissionens Syn er det afgørende; Staten har ikke at spørge, hvorledes det er sket, det er Skolekommissionens Sag. Jeg forstaar i det mindste dansk Lovgivning saaledes, at Ministeren slet ikke har Mulighed for at gribe ind i dette Tilfælde.

Det er derfor heller ikke Ministeren, jeg vender mig imod, men jeg vender mig imod Systemet og siger: Her har vi et Bevis for, at det ikke fungerer, som det burde. Det skete nylig i Aabenraa, at det danske Flertal i Kraft af, at det var Flertal, satte sig i Besiddelse af et Lutherhjem, som hører hele Menigheden til — saaledes lyder Testamentet —, og som skal tjene hele Menigheden. Nu kommer det i Hænderne paa det danske Flertal. Det danske Flertal bemyndiger altsaa Foreningen af unge Mænd til at tage Hjemmet i Brug til sit kirkelige Arbejde, ikke til hele Menighedens Arbejde. Der er udtrykkelig fra tysk Side andraget om, at man saa i det mindste kunde faa Lov til at være med til at benytte disse Lokaler, men det blev nægtet. Man har dér et Bevis for, ikke at Ministeren er uretfærdig, men at Systemet er uretfærdigt eller ikke giver Mulighed for, at man kan faa sin Ret. Det er dette System, der siger, at der skal være fælles Skolekommission og fælles kirkelige Myndigheder for Ting, der er forskellige, tysk og dansk Skole, tysk og dansk Menighed, der er forkert. Der bør være dansk Skolekommission for dansk Skolevæsen og tysk Skolekommission for tysk Skolevæsen o. s. v.

I Tinglev er man endnu ikke kommet saa vidt, at man har skaffet de tyske Konfirmander Husly. Man strides om, hvorvidt de skal mødes i Skolen eller i Konfirmandsalen, og det er sket i denne Tid, at de en Gang blev jaget ud af Skolen. At man ikke kan komme til en Afgørelse i denne Sag, maa jo da ogsaa være forkert. I Toftlund f. Eks. benyttede det danske Flertal

sig af sin Stilling til at hindre det tyske Mindretal i at faa de Gudstjenester, de ønskede. Man siger bare: Der er jo slet ikke Trang dertil. Det er efter min Mening fuldkommen ugørligt for en anden Mand at sidde og dømme om, hvorvidt jeg har Trang til noget eller ej. Man skal slet ikke ind paa den Vej. Man skal straks sige: Det er de Danskes Sag at sørge for deres og de Tyskes at sørge for deres.

Jeg maa da ogsaa sige, at jeg ikke har det Indtryk, at man f. Eks. i Tønder Amt behandler de to Parter paa lige Maade. I en Skole i Jyndeved sidder der f. Eks. en tysk Lærerinde med 40 tyske Børn i en Klasse og to danske Lærere med nøjagtig lige saa mange danske Børn i to Klasser. Man kan jo sige: Ja, men nu skal man jo vælge enten det ene eller det andet, og saa er der maaske ikke saa meget at sige til, at de danske Børn faar de to Lærere. Men den ene af de Lærere, der underviser de danske Børn, er det tyske Sprog fuldkommen mægtig, og der kunde godt træffes en Ordning, der kunde tilfredsstille begge Parter. Saaledes som det er, staar det tyske Skolevæsen langt tilbage, skønt der er lige saa mange tyske Børn dér.

Jeg har Lyst til at røre ved et Spørgsmaal af en lidt personlig Art. Der er en Lærer i Renz, som Tyskerne gerne vil af med, og med Hensyn til hvem man fra dansk Side indrømmer, at han i Grunden ikke er i Stand til at undervise, som det maa forlanges. Men det trækker ud og trækker ud. Jeg siger ikke, at der ingen Villie er til at skaffe os en ny Lærer, men det kommer ikke videre.

Hvor den tyske Befolkning paa Grund af de Rettigheder, man har givet dem, ønsker at faa oprettet en ny Skole eller en egen tysk Afdeling, prøver man i næsten alle Tilfælde at faa dem fra det: det koster for meget, det er meget billigere, at de bliver sammen. Man respekterer ikke, hvad vi selv vil, ja, man siger ogsaa, at det er uhørt, saadan som vi benytter os af vore Rettigheder. Men hvor har man ellers hørt, at man, naar man har faaet Rettigheder, ikke maa benytte dem? Hvor siger man ellers, at det er Agitation at benytte sine Rettigheder? Det er en selvsagt Ting, at man vil benytte sine Rettigheder. Men her bebrejder man os, at vi benytter vore Rettigheder.

Her kommer vi igen til Princippet, og her ligger det jo saaledes, at den højtærede Minister siger: Hvis jeg gør, hvad du ønsker,